

Bolagsstyrningsrapport

Utdrag ur Handelsbankens årsredovisning

2015

Bolagsstyrningsrapport

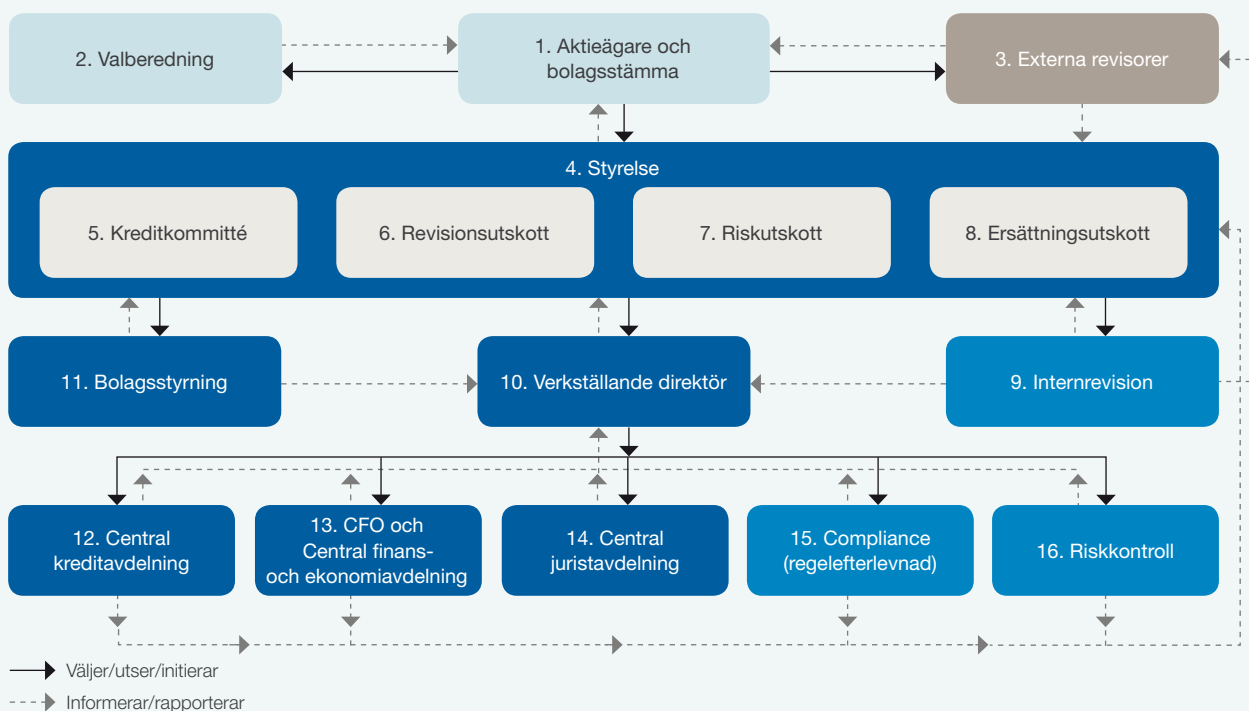
Handelsbanken är ett svenskt publikt aktiebolag vars aktier är noterade på Nasdaq Stockholm. Styrelsen lämnar här 2015 års bolagsstyrningsrapport. Handelsbanken tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning.

Denna bolagsstyrningsrapport utgör ett utdrag ur Handelsbankens legala årsredovisning. Bolagsstyrningsrapporten är granskad av bankens externa revisorer och granskningen har rapporterats i Revisionsberättelsen.

INNEHÅLL	
STRUKTUR FÖR BOLAGSSTYRNING	50
BOLAGSSTYRNING I HANDELSBANKEN	52
Bankens kultur och långsiktiga mål	52
Tillämpning av Svensk kod för bolagsstyrning	52
Allmänt om reglering av och tillsyn över banker	52
AKTIEÄGARE OCH BOLAGSSTÄMMA	52
Aktieägares rättigheter	52
Aktieägare med större innehav	53
Årsstämman 2015	53
Revisorer	53
VALBEREDNING	53
Rekryterings- och mångfaldsarbete	53
STYRELSE	54
Styrelsens sammansättning	54
Styrelseledamöternas oberoende	54
Styrelsearbetets grunder	54
Styrelseordförande	54
Styrelsens arbete 2015	54
Utskottsarbete	54
BANKENS LEDNING	55
Verkställande direktör	55
Senior Management och ledningsstruktur	55
RAMVERK FÖR KONTROLL	56
Verksamhetens interna kontroll	56
Internrevision	56
Compliance (regelefterlevnad)	56
Riskkontroll	57
POLICYDOKUMENT	57
ERSÄTTNINGSPRINCIPER I HANDELSBANKEN	59
Grundläggande ersättningsprinciper	59
Principer för ersättning till ledande befattningshavare	60
Rörlig ersättning	60
STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN	61
Kontrollmiljö	61
Riskbedömning	61
Kontrollaktiviteter	61
Information och kommunikation	61
Uppföljning	61
STYRELSE	62
SENIOR MANAGEMENT SAMT AUDIT OCH WHISTLEBLOWING FUNCTION	64
REVISIONSBERÄTTELSE	192

Struktur för bolagsstyrning

Bolagsstyrning i Handelsbanken – en översikt

Bilden sammanfattar bolagsstyrningen i Handelsbanken. Aktieägarna beslutar vid bolagsstämman. I vissa frågor bereds aktieägarnas beslut av valberedningen. Aktieägarna utser en styrelse som i sin tur utser en verkställande direktör för att sköta den löpande verksamheten. Styrelsen organiserar inom sig olika utskott och har till sitt förfogande en enhet för bolagsstyrning. Som stöd för styrningen av banken har verkställande direktören Centrala finans- och ekonomiavdelningen, Centrala kreditavdelningen och Centrala juristavdelningen. Inom banken finns också ett antal kontrollfunktioner. Därtill utövar aktieägarna kontroll genom externrevisorerna.

1. AKTIEÄGARE OCH BOLAGSSTÄMMA

Aktieägares rätt att besluta i bankens angelägenheter utövas på bolagsstämman, som är bankens högsta beslutande organ. Varje år hålls en årsstämma som bland annat utser styrelse, styrelsens ordförande och revisorer. Den kan också besluta om hur valberedning ska utses. Se även sidan 52.

2. VALBEREDNING

Valberedningen är aktieägarnas organ för beredning av förslag till årsstämman på styrelseordförande och övriga ledamöter i styrelsen samt om arvode till ordförande och övriga ledamöter. Valberedningen föreslår även val av revisorer och arvode till dessa. Årsstämman beslutar hur valberedningen ska utses.

3. EXTERNA REVISORER

Revisorer utses av årsstämman för en period som sträcker sig till utgången av nästa årsstämma. Revisorerna är ansvariga inför aktieägarna på stämman. De granskar och lämnar

en revisionsberättelse över bland annat årsredovisningen, inklusive denna bolagsstyrningsrapport och styrelsen och verkställande direktörens förvaltning. Revisorerna rapporterar dessutom muntligen och skriftligen till styrelsens revisionsutskott hur revisionen har bedrivits och hur de bedömer ordningen och den interna kontrollen i banken. Revisorerna lämnar även en sammanfattande redogörelse för revisionen till styrelsen i sin helhet.

4. STYRELSE

Styrelsen ansvarar för bankens organisation och förvaltar bankens angelägenheter för aktieägarnas räkning. Styrelsen ska fortlöpande bedöma bankens ekonomiska situation och se till att banken är organiserad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bankens ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen fastställer policyer och instruktioner för hur detta ska utföras samt fastställer en arbetsordning för styrelsen och en instruktion för verkställande direktören.

Av dessa centrala styrdokument framgår hur ansvar och befogenheter fördelas mellan styrelsen som helhet, utskott, kommittéer, styrelsens ordförande och verkställande direktören. Styrelsen utser verkställande direktören, vice verkställande direktörer och huvudansvarig för internrevision samt fastställer anställningsvillkor för bland annat dessa personer. Styrelsen beslutar även om anställningsvillkoren för de huvudansvariga för compliance och riskkontroll. Ordföranden ansvarar för utvärdering av styrelsens arbete och informerar valberedningen om resultatet av utvärderingen.

5. KREDITKOMMITTÉ

Styrelsens kreditkommitté beslutar i sådana kreditärenden som beloppsmässigt överstiger den beslutandelimit som centralstyrelsen delegerat till annan enhet. Ärenden av särskild betydelse avgörs av styrelsen. Representant från den enhet inom banken som kreditärendet gäller är föredragande i kreditkommittén.

Mer information

Mer om bolagsstyrning i Handelsbanken finns att läsa på handelsbanken.se. Där finns bland annat följande information:

- tidigare års bolagsstyrningsrapporter från och med 2007
- bolagsordning
- information om valberedningen
- protokoll från bolagsstämmor från och med 2008.

6. REVISIONSUTSKOTT

Styrelsens revisionsutskott övervakar den finansiella rapporteringen genom att granska viktiga redovisningsfrågor och andra förhållanden som kan påverka den finansiella rapporteringens kvalitativa innehåll. Utskottet övervakar även effektiviteten i bankens och koncernens interna kontroll, internrevision samt de externa revisorernas opartiskhet och självständighet. Utskottet utvärderar revisionsinsatsen och biträder valberedningen i fråga om val av revisor. Utskottet tar även del av rapporter från bankens interna och externa revisorer.

7. RISKUTSKOTT

Styrelsens riskutskott övervakar riskkontroll och riskhantering i Handelsbankenkoncernen. Utskottet bereder beslut i styrelsen om bland annat bankens riskstrategi och risktolerans samt tar del av rapporter från funktionerna för compliance och riskkontroll.

8. ERSÄTTNINGSAUTSKOTT

Styrelsens ersättningsutskott utvärderar de ledande befattningshavarnas anställningsvillkor mot bakgrund av gällande marknadsvillkor. Bland utskottets uppgifter ingår också bland annat att bereda styrelsens förslag till årsstämman om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare, att följa och utvärdera tillämpningen av dessa riktlinjer liksom att bereda styrelsens beslut om ersättningar och andra anställningsvillkor för de ledande befattningshavarna samt huvudansvariga för compliance, internrevision och riskkontroll. Utskottet gör även en oberoende bedömning av Handelsbankens ersättningspolicy och ersättningsystem.

9. INTERNREVISION

Internrevisionen granskar självständigt och oberoende Handelsbankenkoncernens verksamhet och redovisning. En central uppgift för internrevisionen är att bedöma och verifiera processer för riskhantering, intern kontroll och bolagsstyrning. Chefen för internrevision utses av styrelsen och rapporterar regelbundet muntligen och skriftligen till revisionsutskottet och lämnar även en årlig sammanfattande rapportering till styrelsen i sin helhet.

10. VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Verkställande direktören utses av styrelsen att leda Handelsbankens löpande verksamhet. För verkställande direktören gäller, förutom

instruktioner från styrelsen, reglerna i aktiebologslagen och en rad andra författningar om bankens bokföring, medelsförvaltning och kontroll över verksamheten.

11. BOLAGSSTYRNING

Enheten för bolagsstyrning ser till att beslut som fattas på bolagsstämma och i styrelsen samt förändringar i lagstiftning, regelverk och bolagsstyrningskod omsätts till policydokument från styrelsen i syfte att fastställa övergripande ansvar och befogenheter. Detta förmedlas sedan vidare i organisationen, främst genom riktlinjer och instruktioner från verkställande direktören.

12. CENTRAL KREDITAVDELNING

Centrala kreditavdelningen ansvarar för utformningen samt upprätthållandet av bankens kreditpolicy, kreditprocess och för beredning av de större kreditärenden som beslutas av styrelsens kreditkommitté eller styrelsen i sin helhet. Kreditchefen rapporterar till verkställande direktören och är ledamot i styrelsens kreditkommitté. Kreditchefen rapporterar även till styrelsen om kreditförluster och risker i kreditportföljen.

13. CFO OCH CENTRAL FINANS- OCH EKONOMIAVDELNING

Centrala finans- och ekonomiafdelningen svarar för styrsystem, rapportering, bokföring, redovisning och skatt. Avdelningen ansvarar även för koncernens likviditet, finansiering, kapital och för koncernens samlade riskhantering avseende alla andra risker än kreditrisker, compliancerisker och operativa risker utanför avdelningen. För en utförlig beskrivning av denna riskhantering hänvisas till not K2 på sidorna 80–105. CFO rapporterar till verkställande direktören samt rapporterar på verkställande direktörens uppdrag fortlöpande till styrelsens revisionsutskott, riskutskott samt om marknadsrisker, likviditet, upplåning och kapital till styrelsen i sin helhet.

14. CENTRAL JURISTAVDELNING

Centrala juristavdelningen ansvarar för juridiska frågor i koncernen och tillhandahåller juridisk rådgivning till andra enheter. Avdelningen övervakar utvecklingen avseende regler, lagar, standarder och riktlinjer på Handelsbankens hemmamarknader samt organiserar en enhet som hanterar Handelsbankens myndighetskontakter. Centrala juristavdelningen har också

ett ansvar för operativ bolagsstyrning innebärande att avdelningen verkar för att såväl beslut som fattas av verkställande direktören, som förändringar i lagstiftning och myndighetsföreskrifter och -råd avseende intern styrning, riskhantering och kontroll omsätts till interna riktlinjer och instruktioner i syfte att fastställa ansvar och befogenheter i banken.

15. COMPLIANCE (REGELEFTERLEVAD)

Compliancefunktionens ansvarsområde är att se till att lagar, förordningar och interna regler samt god sed och standard efterlevs inom Handelsbankenkoncernens verksamhet. Funktionen ska vara ett stöd till den affärsdrivande verksamheten och bistå vid utformning av interna regler och implementering av regelverk. Compliancefunktionen ska också identifiera och rapportera risker som avser regelefterlevnad samt kontrollera att interna regler efterlevs. En central uppgift är också att informera berörda enheter om regelverk och de risker som kan uppkomma i verksamheten till följd av bristande regelefterlevnad. Complianceansvariga har utsetts för alla affärsområden, regionbanker och de flesta centrala avdelningar samt för alla länder där banken är verksam. Det funktionella ansvaret för compliancefunktionen bärs av enheten Central compliance. Chefen för Central compliance rapporterar regelbundet till verkställande direktören, riskutskottet, ersättningsutskottet och styrelsen i frågor om regelefterlevnad.

16. RISKKONTROLL

Riskkontrollen identifierar, mäter och analyserar koncernens risker. Den centralt placerade riskkontrollen ansvarar för att kontrollera och rapportera koncernens alla väsentliga risker på aggregerad nivå. Ansvaret omfattar kredit-, motparts- och marknadsrisker (ränte-, valutakurs-, aktiekurs- och råvaruprisrisker), operativa risker, likviditetsrisker, försäkringsrisker och risker förenade med koncernens ersättningsystem. Riskkontrollen rapporterar löpande till verkställande direktören och regelbundet till riskutskottet, ersättningsutskottet och styrelsen. Chefen för Central riskkontroll lämnar även fortlöpande information till CFO. Riskkontrollen är direkt underställd verkställande direktören och agerar självständigt och oberoende av den kontrollerade verksamheten.

BOLAGSSTYRNING I HANDELSBANKEN

Bolagsstyrning handlar om hur rättigheter och skyldigheter fördelas mellan bankens organ i enlighet med gällande lagar och regler. Bolagsstyrning innefattar också systemen för beslutsfattande och den struktur genom vilken aktieägarna direkt eller indirekt styr banken. Handelsbankens aktieägare utövar bolagsstyrning främst genom att de väljer styrelse och styrelsen utser verkställande direktör.

Grundläggande för bolagsstyrning i Handelsbanken är dels de dokument som antas av styrelsen, till exempel styrelsens arbetsordning, instruktioner till verkställande direktören och chefen för Centrala revisionsavdelningen samt kreditinstruktionen jämte policydokument för bankens verksamhet (se även sidorna 57–59), dels de instruktioner och riktlinjer som utfärdas av verkställande direktören. Dessa dokument revideras varje år men kan vid behov justeras ofrtare.

Grunden för fungerande bolagsstyrning är dock inte enbart formella dokument utan också bankens företagskultur, företagsmål, arbetssätt och ersättningsystem. Bankens arbete med hållbarhetsfrågor utgör också en del av bolagsstyrningen genom att vara en integrerad del av chefsansvaret på alla nivåer i organisationen.

En central del i styrningen av Handelsbanken är att hantera de risker som uppkommer i verksamheten. Riskhanteringen behandlas utförligt i ett separat riskavsnitt i årsredovisningen, not K2 på sidorna 80–105, i bankens Pelare 3-rapport och mer kortfattat i denna bolagsstyrningsrapport.

Bankens kultur och långsiktiga mål

Handelsbankens mål är att ha bättre lönsamhet än genomsnittet för jämförbara banker på hemmamarknaderna. Det ska främst nås genom nöjdare kunder och lägre kostnader än konkurrenterna. Målet syftar bland annat till att ge aktieägarna en långsiktigt god värdetillväxt.

Handelsbanken är en fullsortimentsbank med ett decentraliserat arbetssätt, stark lokal förankring genom rikstäckande kontorsnät och långsiktighet i kundrelationerna. Bankens decentraliserade sätt att arbeta innebär i sig en stark tilltro till medarbetarnas vilja och förmåga att ta ansvar. Detta arbetssätt har konsekvent tillämpats under flera årtionden och har lett till bankens mycket starka företagskultur.

Resultatandelssystemet Oktogonen stärker medarbetarnas fokus på lönsamhet och är därigenom ett sätt att stärka en företagskultur präglad av kostnadsmedvetenhet och för-

siktighet. Avsättningar till Oktogonen sker om Handelsbankens lönsamhet är bättre än genomsnittet för jämförbara banker på bankens hemmamarknader.

Handelsbanken har en långsiktig syn på såväl medarbetare som kunder. Bankens önskemål är att rekrytera unga medarbetare för en långvarig anställning i banken genom att erbjuda utvecklingsmöjligheter som gör banken självförsörjande på kompetenta medarbetare och chefer.

Denna långsiktighet gäller även bankens förhållningssätt till sina kunder. Det tar sig bland annat uttryck i ambitionen att alltid ge kunden bästa möjliga råd, utan att snegla på vad som på kort sikt är mest lönsamt för banken. Härigenom bygger banken långvariga relationer med både kunder och medarbetare.

Tillämpning av Svensk kod för bolagsstyrning

Handelsbanken tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning utan avvikelser. Koden finns allmänt tillgänglig på Kollegiets för svensk bolagsstyrning hemsida.

Enligt koden ska information lämnas om verkställande direktörens egna eller närståendes väsentliga aktieinnehav eller andra delägarskap i bolag som banken har betydande affärsförbindelser med. Några sådana föreligger inte.

Allmänt om reglering av och tillsyn över banker

Svenska bankers verksamhet regleras i lag och bankverksamhet får enbart bedrivas efter tillstånd från den svenska Finansinspektionen.

Regelverket för bankrörelse är mycket omfattande och beskrivs inte närmare i denna rapport. En förteckning av de mest centrala reglerna återfinns på Finansinspektionens hemsida. Handelsbankens huvudprincip är att för verksamhet utanför Sverige tillämpa såväl det svenska regelverket som värdlandets regler om de är strängare eller kräver avvikelser från svenska regler.

Finansinspektionen utövar en omfattande tillsyn över bankens verksamhet i Sverige och i alla länder där banken bedriver verksamhet i filial, det vill säga när den utländska verksamheten utgör en del av den svenska juridiska personen Svenska Handelsbanken AB. Tillsynsmyndigheter i andra länder bedriver en begränsad tillsyn över filialernas verksamhet men har full tillsyn över bankens dotterbolag utanför Sverige. Tillsynsinsatserna samordnas i ett tillsynskollegium för Handelsbanken under den svenska Finansinspektionens ledning.

Den svenska tillsynen bygger förutom på lagar och förordningar även på föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen. Finansinspektionen kräver en omfattande rapportering av bland annat bankens organisation, beslutsstruktur, interna kontroll, villkor för bankens kunder och information till privatkunder.

I Finansinspektionens arbete ingår också att systematiskt besöka olika delar av banken. Syftet är att följa upp hur banken i praktiken lever upp till villkor i lämnade tillstånd och de detaljerade regelverken i övrigt.

AKTIEÄGARE OCH BOLAGSSTÄMMA

Aktieägares rättigheter

Handelsbanken hade vid utgången av 2015 fler än 105 000 aktieägare. De har rätt att besluta i bolagets angelägenheter på ordinarie bolagsstämma (årsstämma) eller extra bolagsstämma. I Handelsbanken finns aktier i två serier, A och B. Serie A är den helt dominerande serien och svarade vid utgången av 2015 för drygt 98 procent av alla utestående aktier. Aktie av serie A har en röst och aktie av serie B har en tiondels röst. Handelsbankens bolagsordning anger att ingen aktieägare vid bolagsstämma får rösta för mer än tio procent av det totala antalet röster i banken.

För att en aktieägare ska kunna få ett ärende behandlat vid årsstämman måste hon eller han komma in med en skriftlig begäran till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till stämman. När sådan begäran ska vara styrelsen tillhanda framgår före stämman på bankens webbplats.

På årsstämman fattar bankens aktieägare en rad beslut av stor vikt för bankens styrning. Aktieägarna fattar bland annat beslut om:

- fastställande av resultat- och balansräkning
- vinstdisposition
- ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören avseende det gångna verksamhetsåret
- hur många och vilka som ska sitta i bankens styrelse och vilka som ska vara bankens revisorer
- arvoden till styrelseledamöter och revisorer
- riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

Därutöver fattar aktieägarna på en bolagsstämma beslut om eventuell ändring av bankens bolagsordning. Bolagsordningen är det grundläggande styrdokumentet för banken i vilket bland annat framgår vilken verksamhet banken ska bedriva, gränser för aktiekapitalets storlek, aktieägarnas rätt att delta på bolagsstämma

och vilka ärenden som ska förekomma på årsstämman. Bolagsordningen anger även att antalet styrelseledamöter ska vara lägst åtta och högst 15. De väljs för ett år i taget. Handelsbankens bolagsordning innehåller inga bestämmelser rörande tillsättande och entledigande av styrelseledamöter eller om ändring av bolagsordningen.

Information inför bankens bolagsstämmor publiceras på handelsbanken.se/bolagsstamma. Där finns också protokoll från tidigare bolagsstämmor.

Protokollen översätts till engelska och finns tillgängliga på handelsbanken.se/ireng.

Aktieägare med större innehav

Två aktieägare hade vid utgången av 2015 mer än tio procent av rösterna: Stiftelsen Oktogonen med 10,4 procent och AB Industrivärden med 10,3 procent. Utförliga uppgifter om bankens största svenska aktieägare finns på sidan 45.

Årsstämman 2015

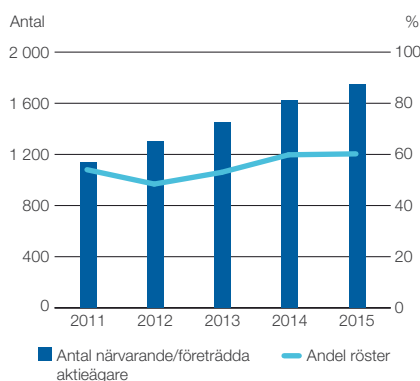
Årsstämman ägde rum den 25 mars 2015.

1 745 aktieägare var företrädare på stämman. De representerade 59 procent av alla röster i banken. Vid stämman var nio av styrelsens tio ledamöter närvarande. Vidare deltog valberedningens ordförande Anders Nyberg och från de stämموvalda revisionsbolagen, huvudansvarig revisor Erik Åström från Ernst & Young AB. Ordförande vid stämman var advokat Sven Unger.

På stämman fattade aktieägarna beslut om bland annat följande:

- Utdelning med 17,50 kronor per aktie, varav 12,50 i ordinarie utdelning.
- Bemyndigande för styrelsen att besluta om förvärv av högst 40 miljoner aktier i banken samt avyttring av aktier.
- Styrelsen ska bestå av tio ledamöter.

Närvaro på årsstämman 2011–2015

- Omval av åtta styrelseledamöter och nyval av två styrelseledamöter, Lise Kaae och Frank Vang-Jensen, för tiden till nästa årsstämma.
- Val av Pär Boman till ordförande i styrelsen.
- Arvoden ska utgå till styrelsens ledamöter med: 3 150 000 kronor till styrelsens ordförande, med 900 000 kronor till vice ordföranden och till övriga ledamöter med 640 000 kronor samt ersättning för utskottsarbete.
- Uppdelning av aktier (split) och därav föranledd bolagsordningsändring.

Vidare beslutade aktieägarna på stämman att fastställa de riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare som styrelsen föreslagit, nämligen följande:

- De samlade totala ersättningarna ska vara marknadsmässiga.
- Ersättning ges endast i form av fast lön, avsättning till pension och sedvanliga löneförmåner.
- Banken kan, efter särskilt beslut av styrelsen, tillhandahålla tjänstebostad.
- Rörliga ersättningsformer som bonus eller tantiem förekommer inte.
- De ledande befattningshavarna omfattas, på samma villkor som alla medarbetare i banken, av resultatandelssystemet Oktogonen.
- Pensionsåldern är normalt 65 år. Pensionsförmåner är förmånsbaserade, premiebaserade eller en kombination därav.
- Uppsägningstiden är från befattningshavarens sida sex månader och från Handelsbankens sida högst tolv månader. Om banken säger upp avtalet senare än fem år efter inträde i gruppen ledande befattningshavare utgör uppsägningstiden högst 24 månader. Härutöver utgår ingen avgångsersättning.
- Styrelsen ska ha rätt att undantagsvis frågå de fastställda riktlinjerna om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Riktlinjerna påverkar inte sådan ersättning till ledande befattningshavare som bestämts tidigare. Riktlinjerna tillämpas på verkställande direktören, vice verkställande direktörer, övriga Executive Directors och sådana styrelseledamöter i Handelsbanken som också är anställda i banken.

Revisorer

Anders Bäckström är huvudansvarig revisor för KPMG AB i Handelsbanken och ordförande i revisorskollegiet. Bäckström har varit auktoriserad revisor sedan 1996. Han är även revisor i Brummer & Partners, Folksam, Hoist Finance och Investment AB Öresund. Bäckström är född 1966.

Jesper Nilsson har varit auktoriserad revisor sedan 2007 och är huvudansvarig revisor för Ernst & Young AB i Handelsbanken. Härutöver är Nilsson revisor i bland annat Creades och Alecta. Nilsson är född 1964.

VALBEREDNING

På årsstämman 2010 beslöt aktieägarna att fastställa en instruktion för hur valberedningen ska utses. Enligt beslutet ska instruktionen gälla till dess den ändras av en senare årsstämma. Av instruktionen framgår bland annat att valberedningen ska bestå av fem ledamöter: styrelsens ordförande och en representant för var och en av de fyra största ägarna i banken per den 31 augusti året före det år årsstämma hålls.

I valberedningen ska det dock inte ingå någon representant för företag som utgör en betydande konkurrent inom något av bankens huvudområden. Det är styrelseordförandens uppgift att kontakta de största ägarna för att dessa ska utse varsin representant att jämte ordföranden utgöra valberedning. 2016 års valberedning utgörs av:

Representant	Ägare	Röstandel i % per 31 aug 2015
Helena Stjernholm, ordförande	Industrivärden	10,34
Jan-Erik Höög	Stiftelsen Oktogonen	10,35
Mats Guldbbrand	Ägargruppen Lundberg	2,49
Bo Selling	Alecta	2,16
Pär Boman, styrelseordförande		

Uppgifter om valberedningens sammansättning har funnits tillgängliga på bankens webbplats sedan den 9 september 2015.

Valberedningens uppgift är att inför årsstämman den 16 mars 2016 ta del av styrelsens utvärdering av sitt arbete. Därutöver ska valberedningen lämna förslag på val av ordförande under årsstämman, förslag på ordförande och övriga ledamöter i styrelsen, styrelsearvode till ordföranden och övriga ledamöter samt ersättning för utskottsarbete samt val av och arvode till revisorer.

Rekryterings- och mångfaldsarbete

Valberedningen beaktar i sitt arbete frågor om mångfald, inklusive könsfördelning, i styrelsen. Handelsbankens styrelse har antagit en policy för främjande av mångfald i styrelsen. Policyn stadgar att för att främja oberoende åsikter och ett kritiskt ifrågasättande är det eftersträvat att styrelsen präglas av en tillräcklig mång-

fald vad gäller ålder, kön, geografiskt ursprung samt utbildnings- och yrkesbakgrund. Andelen kvinnor i bankens styrelse uppgår till 33 procent och andelen ledamöter av annan nationalitet än där Handelsbanken har sitt säte, uppgår till 56 procent. Till grund för sitt förslag till årsstämman lägger valberedningen även den utvärdering av styrelsen som styrelsens ordförande ombesörjer.

STYRELSE

Sedan aktieägarna på årsstämman 2015 utsett Pär Boman till styrelsens ordförande, utsågs Fredrik Lundberg till vice ordförande på det konstituerande styrelsesammanträdet i anslutning till årsstämman. Styrelsen utsåg samtidigt ledamöter i kreditkommittén, revisionsutskottet, riskutskottet och ersättningsutskottet. Uppgifter om styrelsen lämnas på sidorna 62–63.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen består av nio ledamöter efter att Anders Nyren valt att lämna sitt styrelseuppdrag i april 2015. Vid styrelseval föreslår valberedningen ledamöterna. I valberedningen ingår Stiftelsen Oktogonen som också föreslår två av ledamöterna i valberedningens förslag.

Styrelsens ledamöter har en bred och omfattande erfarenhet från näringslivet och flera av ledamöterna är eller har varit verkställande direktörer i större företag och flertalet upprätthåller andra uppdrag som ledamöter i styrelser för större företag. Se även sidorna 62–63. Flera ledamöter har arbetat i bankens styrelse under lång tid och är väl förtrogna med bankens verksamheter. Valberedningens förslag, inklusive de motiv valberedningen lämnat, från tidigare årsstämmor finns tillgängliga på handelsbanken.se/bolagsstamma.

Styrelseledamöternas oberoende

Svensk kod för bolagsstyrning innehåller bestämmelser om att majoriteten av de bolagsstämvalda ledamöterna ska vara oberoende i förhållande till banken och bankledningen samt att minst två av de oberoende ledamöterna ska vara oberoende även i förhållande till aktieägare som kontrollerar tio procent eller mer av aktier eller röster i banken. Styrelsens sammansättning uppfyller kraven på oberoende enligt koden. Se även sidan 52.

Styrelsearbetets grunder

De grundläggande bestämmelserna om uppgiftsfördelningen mellan styrelse, styrelsens utskott, ordförande, verkställande direktör och internrevision kommer till uttryck i styrelsens

arbetsordning samt i styrelsens instruktioner till verkställande direktören och till chefen för Centrala revisionsavdelningen.

Styrelseordförande

Av styrelsens arbetsordning framgår bland annat att ordföranden ska se till att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina skyldigheter. I detta ligger att organisera och leda styrelsens arbete samt skapa bästa möjliga förutsättningar för dess arbete. Dessutom ska ordföranden se till att styrelsens ledamöter löpande uppdaterar och fördjupar sina kunskaper om bankens verksamhet och att nya ledamöter får lämplig introduktion och utbildning. Ordföranden ska stå till förfogande som rådgivare och diskussionspartner till verkställande direktören, men också bereda styrelsens utvärdering av dennes arbete.

Till ordförandens uppgifter hör också att vara ordförande i kreditkommittén, ersättningsutskottet och riskutskottet samt att vara ledamot i revisionsutskottet. Därutöver är det ordförandens uppgift att se till att styrelsens arbete utvärderas varje år. Styrelseutvärderingen har 2015 skett genom samtal med varje ledamot. Samtalen baseras på en lista över relevanta områden att bedöma. Ordföranden har informerat styrelsen om utfallet av utvärderingen och har lett en diskussion i styrelsen om detsamma. Han har även informerat valberedningen om styrelseutvärderingen.

Ordföranden ansvarar för kontakterna med de större ägarna i ägarfrågor och har som ordförande i bankens pensionsstiftelse, pensionskassa samt personalstiftelse även ett övergripande ansvar för de ägarfrågor som är förknippade med aktieinnehaven i dessa.

I styrelsen förekommer i övrigt ingen annan arbetsfördelning än vad som följer av arbetet i styrelsens utskott.

Styrelsens arbete 2015

Styrelsen har under året haft tio sammanträden inklusive ett längre strategimöte och därtill har styrelsen fattat ett protokollfört beslut.

Bilden på sidan 55 visar en översikt av styrelsens arbete 2015 som avser återkommande större ärenden. Därutöver rapporteras vad som förekommit på utskottens sammanträden på det styrelsesammanträde som följer närmast efter respektive utskottssammanträde.

Utskottsarbete

Kreditkommittén

Kreditkommittén hade sju ledamöter, styrelsens ordförande (Pär Boman, som även är ordfö-

rande i kommittén), vice ordföranden (Fredrik Lundberg), ordföranden i revisionsutskottet (Bente Rathe), verkställande direktören (Frank Vang-Jensen), chefen för Centrala kreditavdelningen (Per Beckman), samt två av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Tommy Bylund och Ole Johansson).

Kreditkommittén sammanträder i regel en gång i månaden för beslut i kreditärenden över viss limitnivå och som inte på grund av ärendets betydelse eller lagkrav ska avgöras av styrelsen i sin helhet. I sådana fall bereder kreditkommittén ärendena. Regionbankscheferna och chefen för Merchant Banking International har under 2015 föredragit ärenden från de egna enheterna och deltagit som åhörare till övriga ärenden, i syfte att ge dem en god bild av styrelsens syn på risk. Kreditärenden som beslutas av styrelsen i sin helhet föredras av chefen för Centrala kreditavdelningen. Kreditinstruktionen medger att verkställande direktören och chefen för Centrala kreditavdelningen fattar beslut i kreditärende mellan kreditkommitténs sammanträden om dröjsmål med beslut skulle innebära olägenhet för banken eller kredittagaren.

Kreditkommittén har under 2015 haft 13 sammanträden.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet bestod av styrelsens ordförande (Pär Boman) och tre av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Jon Fredrik Baksaa, Ole Johansson och Bente Rathe). De senare är oberoende i förhållande till banken och bankledningen samt i förhållande till större ägare. Ordförande i utskottet är Bente Rathe.

Revisionsutskottets arbetsuppgifter omfattar bland annat följande:

- Övervaka den finansiella rapporteringen och effektiviteten i bankens interna kontroll och internrevision.
- Fastställa en revisionsplan för internrevisionsens arbete.
- Ha regelbunden kontakt med externrevisorer. Dessa rapporterar till utskottet om viktiga omständigheter som framkommit vid den lagstadgade revisionen, särskilt om brister i den interna kontrollen av den finansiella rapporteringen.
- Beakta rapporter från internrevision.

Utskottet sammanträder främst i samband med kvartals- och årsrapporter. Alla delårsrapporter och bokslutskommunikéer går igenom av revisionsutskottet. Föredragande är verkställande direktören, CFO, chefen för Centrala revisions-

avdelningen samt huvudansvariga från de revisionsbolag årsstämman utsett till revisorer.

Revisionsutskottet har under 2015 haft sex sammanträden.

Riskutskottet

Riskutskottet bestod av styrelsens ordförande (Pär Boman, som även är ordförande i utskottet) och tre av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Jon Fredrik Baksaa, Ole Johansson och Bente Rathe). De senare är oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större ägare.

Riskutskottets arbetsuppgifter omfattar bland annat följande:

- Ta del av rapporter från cheferna för riskkontroll och compliance.
- Bereda styrelsens beslut om fastställande av den interna kapitalutvärderingen.
- Ta del av validering och utvärdering av det interna riskklassificeringssystemet.
- Bereda styrelsens beslut om risktolerans och riskstrategi.
- Ta del av utvärdering av de riskberäkningsmetoder som används för limitering av finansiella risker, beräkning av kapitalkrav för marknadsrisker och beräkning av ekonomiskt kapital.
- Ta del av kvartalsvis föredragning av riskkontrollens rapport.
- Två gånger per år ta del av föredragning av compliancefunktionens halvårs- respektive helårsrapport.

Chefen för den oberoende riskkontrollen, tillika bankens riskchef, och chefen för compliance föredrar själva sina rapporter för riskutskottet. Närvarande vid riskutskottets möten är även bankens verkställande direktör, CFO samt chefen för Centrala kreditavdelningen. Riskutskottet har under året haft fem sammanträden.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet bestod av styrelsens ordförande (Pär Boman, som även är ordförande i utskottet) och två av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Ole Johansson och Bente Rathe) vilka är oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större ägare.

Bland ersättningsutskottets uppgifter ingår att göra en oberoende bedömning av bankens ersättningspolicy och ersättningssystem. Vidare bereder ersättningsutskottet bland annat ersättningsärenden som ska beslutas av styrelsen och årsstämman. Sedan aktieägarna på årsstämman beslutat om riktlinjer för ersättningsvillkor till ledande befattningshavare, beslutar styrelsen om ersättning till dessa och cheferna för kontrollfunktioner som utgörs av internrevision, oberoende riskkontroll samt compliance. Ersättningsutskottet utvärderar årligen riktlinjerna samt ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i Handelsbanken i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning. Ett uttalande om detta från utskottet publiceras på handelsbanken.se innan årsstämman.

Ersättningsutskottet har under 2015 haft tio sammanträden.

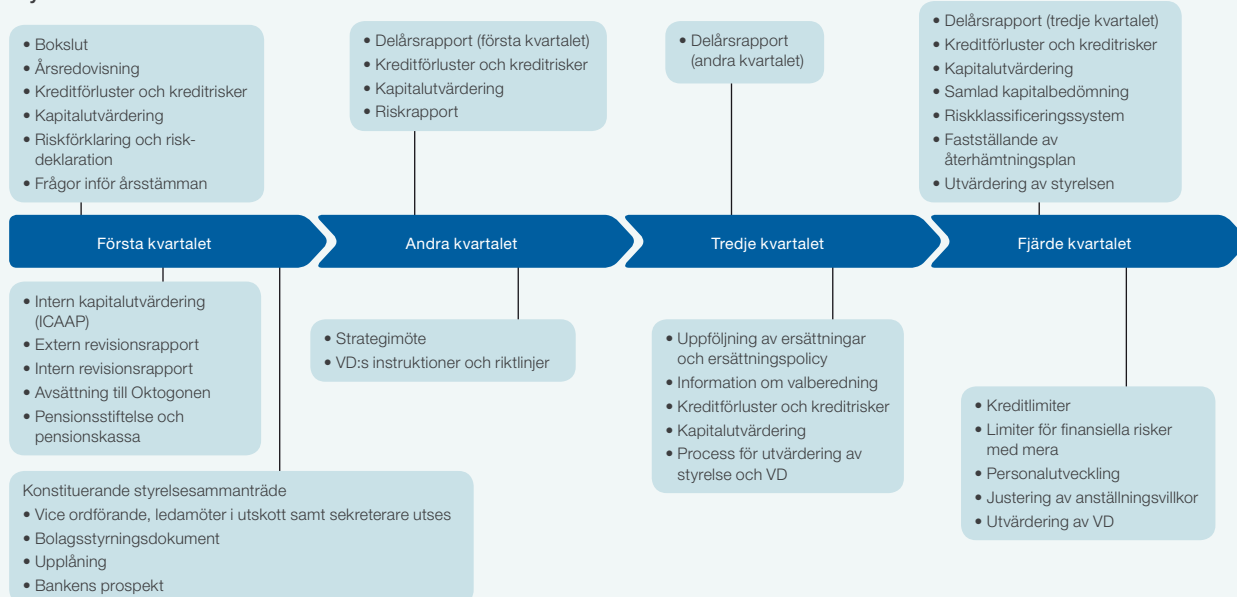
BANKENS LEDNING Verkställande direktör

Frank Vang-Jensen är verkställande direktör sedan mars 2015. Frank Vang-Jensen är född 1967 och har arbetat i Handelsbanken sedan 1998. År 2006 inträdde Frank Vang-Jensen i det som då benämndes koncernledningen som verkställande direktör för Stadshypotek AB. Därefter har Frank Vang-Jensen varit chef för Handelsbanken Danmark och Handelsbanken Sverige. Eget och närståendes innehav av aktier i banken uppgår till 22 000 aktier samt 6 530 aktier indirekt via resultatandelssystemet Oktogonen. Därutöver har Frank Vang-Jensen ett innehav av konvertibler i Handelsbanken, utgivna på marknadsmässiga villkor till bankens anställda 2014. Innehavet i 2014 års konvertibel uppgår till 5,0 miljoner kronor med en konverteringskurs om 120,96 kronor, motsvarande 41 335 aktier.

Senior Management och ledningsstruktur

Handelsbanken arbetar sedan lång tid med en decentraliserad modell, där så gott som alla viktiga affärsbeslut fattas på de lokala bankkontoren, nära kunden. Verksamheten bedrivs i stor utsträckning i moderbolaget men även i dotterbolag.

Styrelsens arbete 2015¹ – Återkommande större ärenden²

¹ Utskottens arbeten är ej redovisade i bilden.

² Vid samtliga sammanträden behandlas utnyttjande av marknadsrisklimiter, likviditet och upplåning.

Kontorsrörelsen är geografiskt organiserad i regionbanker, sex i Sverige, fem i Storbritannien och en i respektive Danmark, Finland, Norge och Nederländerna. Tillsammans utgör dessa länder bankens hemmamarknader. Varje regionbank leds av en chef. Regionbankerna i Sverige och Storbritannien samordnas under chefen för Sverige respektive chefen för Storbritannien. I Sverigeorganisationen ingår även finansbolagsrörelsen som bedrivs inom dotterbolaget Handelsbanken Finans AB.

I Handelsbanken finns fem affärsområden. Tre affärsområden ingår i segmentet Handelsbanken Capital Markets; Pension & Trygghet, Markets & Asset Management och Handelsbanken International (fram till utgången av 2015 benämnt Merchant Banking International). Dessa tre affärsområdens gemensamma funktioner, bland annat operations (back-office), IT-utveckling, ekonomi, personal, kommunikation, riskkontroll och compliance, samordnas under en gemensam chef. Övriga affärsområden är Stadshypotek och Handel & E-tjänster. Varje affärsområde har ett koncernövergripande ansvar för sina produkter och tjänster.

I affärsområdet Pension & Trygghet ingår bankens samlade pensionserbjudande samt dotterbolaget Handelsbanken Liv. I affärsområdet Markets & Asset Management ingår handel med finansiella instrument och kapitalförvaltning med dotterbolaget Handelsbanken Fonder. I affärsområdet Handelsbanken International ingår all internationell verksamhet som banken bedriver utanför hemmamarknaderna. För varje land utanför hemmamarknaderna i vilket Handelsbanken bedriver verksamhet finns en landschef som rapporterar till chefen för Handelsbanken International.

Affärsområdet Stadshypotek utgörs av dotterbolaget Stadshypotek AB i vilket bolån och annan fastighetsfinansiering bedrivs. Handel & E-tjänster utvecklar tjänster för e-handel och traditionell handel under eget varumärke.

Efter årsskiftet har verksamheterna inom segmentet Handelsbanken Capital Markets omorganiserats varvid Merchant Banking International bytt namn till Handelsbanken International. Framöver hanteras de största företagskunderna i Sverige inom Handelsbanken Sverige. Corporate Finance och Debt Capital Markets har samtidigt flyttats till affärsområdet Markets & Asset Management för att uppnå en bättre samordning.

Cheferna för regionbankerna, tillika landschefer i Danmark, Finland, Norge och Nederländerna, och landscheferna inom den internationella verksamheten utanför hemmamarknaderna

samt chefen för Storbritannien, ansvarar gentemot myndigheterna i respektive land för all verksamhet banken och dess dotterbolag bedriver i landet.

I bankens ledning finns Handelsbanken Corporate Committee med huvudsaklig uppgift att koordinera koncerngemensamma frågor och bereda ärenden att beslutas av styrelsen i enlighet med svenska regler. I Corporate Committee ingår förutom verkställande direktören bland annat CFO, CIO och cheferna för riskkontroll, compliance, personal, kreditavdelningen, hållbarhet, chefen för Sverige samt chefen för Storbritannien. Genom att chefen för riskkontroll ingår i Corporate Committee säkerställs riskutvärdering av materiella beslut.

Medlemmar i Corporate Committee, affärsområdeschefer och chefer för regionbankerna, samt cheferna för Handelsbankens hemmamarknader ingår i gruppen Senior Management. I Senior Management ingår även cheferna för bankens centrala avdelningar och staber. Senior Management är samrådsorgan för högre chefer och inte beslutsorgan. Ansvar och befogenheter i Handelsbanken har i stor utsträckning tilldelats enskilda befattningshavare, snarare än grupper och kommittéer. Dock förekommer kollektiva beslut i sådana kreditbeslut som fattas i kreditkommittéer och regionbanksstyrelser. Vid sådana beslut krävs dessutom enighet hos ledamöterna. Ytterligare uppgifter om Senior Management, Executive Directors och Corporate Committee återfinns på sidorna 64–65.

RAMVERK FÖR KONTROLL

Verksamhetens interna kontroll

Ansvar för intern kontroll har delegerats från verkställande direktören till chefer som är direkt underställda verkställande direktören, vilka ansvarar för den interna kontrollen inom sina respektive enheter. Dessa chefer har i sin tur delegerat ansvaret för internkontrollen till chefer som är underställda dem. Ansvaret innebär att det ska finnas ändamålsenliga instruktioner och rutiner för verksamheten och att efterlevnaden av dessa rutiner ska följas upp regelbundet. Ansvaret för den interna kontrollen och regel efterlevnaden är således en integrerad del av chefsansvaret på alla nivåer i banken.

Internrevision

Långt innan externa krav på internrevision infördes har banken haft en från linjeorganisationen fristående internrevisionsfunktion. Organisationen har centralt och regionalt placerade internrevisorer. De regionala internrevisionsavdelningarna ingår i den Centrala revisionsavdelningen

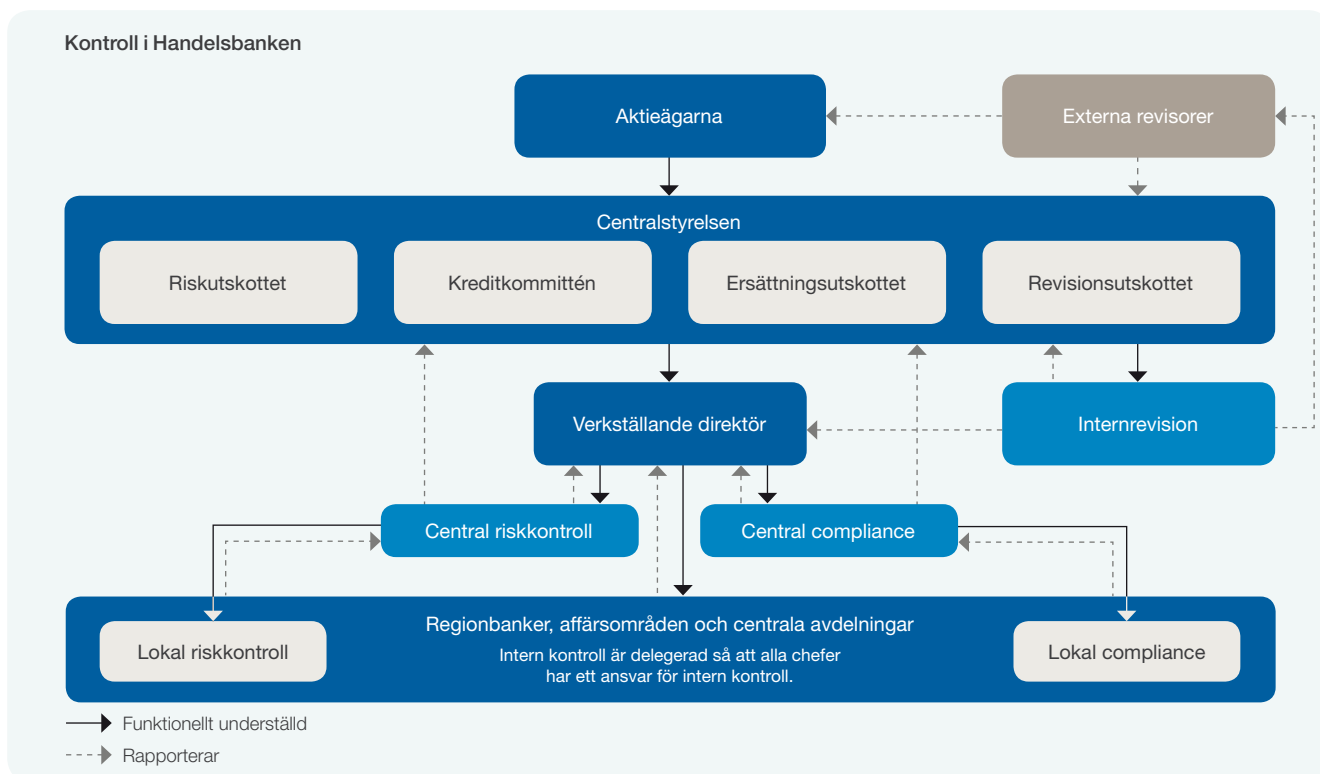
som utgör en sammanhållen internrevisionsfunktion. Revisionsavdelningen består av cirka 100 medarbetare. Chefen för Centrala revisionsavdelningen utses av och rapporterar till styrelsen. Internrevisionsfunktionen är således styrelsens kontrollorgan. Den valda organisationen och den långa traditionen gör att internrevisionen har den auktoritet och den integritet som fordras för att de av årsstämman valda revisorerna ska kunna förlita sig på åtgärder och uppgifter från internrevision.

Internrevisionen har i uppdrag att självständigt och oberoende granska Handelsbanken-koncernens verksamhet och redovisning. I granskningen ingår att utvärdera och verifiera bankens processer för riskhantering, intern kontroll och bolagsstyrning. Uppdraget grundas på en av styrelsen fastställd policy och utförs utifrån en riskbaserad metodik i enlighet med internationellt accepterade normer utgivna av IIA (The Institute of Internal Auditors). Planerade revisionsuppgifter dokumenteras varje år i en revisionsplan som på styrelsens vägnar fastställs av styrelsens revisionsutskott. Slutsatsen av internrevisionens granskning, de åtgärder som ska vidtas och statusen avseende dessa, avrapporteras löpande till revisionsutskottet och varje år till styrelsen i sin helhet. Chefen för internrevision är också kontaktperson för Handelsbankens särskilda system för visselblåsare (whistleblowing).

Internrevisionen är regelbundet föremål för oberoende extern kvalitetsutvärdering. Därutöver gör bankens externa revisorer årligen en kvalitetsutvärdering av internrevisionens arbete.

Compliance (regelefterlevnad)

Regelefterlevnad är ett ansvar för alla i koncernen. Inrättandet av compliancefunktioner centralt, för regionbanker, affärsområden och centrala avdelningar samt för varje land där banken är verksam, fritar inte någon medarbetare från ansvaret att följa de externa och interna regler som gäller för verksamheten. Regelverken är emellertid ofta komplicerade och den enskilde medarbetarens erfarenhet kan ibland vara begränsad. Därför är möjligheten till stödande vägledning från compliance väsentlig för att undvika misstag. Compliancefunktionen ska följa upp och aktivt kontrollera att lagar, förordningar och interna regler samt god sed och god standard efterlevs inom Handelsbankenkoncernens verksamhet. I sin stödande roll ska funktionen ge råd och stöd till ansvariga för verksamheten, biträda vid utformningen av interna regler och implementering av regelverk samt informera om nya och ändrade regler för verksamheten.

Central compliance är en självständig enhet med det funktionella ansvaret för compliance-frågor i koncernen. Verkställande direktören utser chefen för Central compliance. Chefen för Central compliance rapporterar till verkställande direktören om regelefterlevnaden i koncernen varje kvartal. Två gånger om året rapporterar chefen för Central compliance direkt till styrelsens riskutskott om regelefterlevnaden i koncernen och en gång om året till styrelsen i sin helhet. Dessutom rapporteras väsentliga iakttagelser löpande till verkställande direktören.

Riskkontroll

Banken präglas av en tydlig ansvarsfördelning där varje del av affärsverksamheten bär det fulla ansvaret för att riskerna hanteras. Det finns en lokal riskkontroll i varje regionbank och inom de olika affärsområdena, vilka bland annat kontrollerar att riskerna ligger inom limit och är korrekt värderade. Den lokala riskkontrollen gör riskanalyser och kontrollerar att affärer inte utförs på ett sätt som medför oönskade risker. Den lokala riskkontrollen rapporterar till den centrala riskkontrollen och till verksamhetens ledning.

Central riskkontroll identifierar, mäter, analyserar och rapporterar koncernens alla väsentliga risker. Här ingår att övervaka och kontrollera koncernens riskhantering och bedöma ändamålsenligheten och effektiviteten hos Handelsbankens ramverk för riskhantering. Central riskkontroll övervakar också att riskerna och riskhanteringen lever upp till bankens riskstrategi och risktolerans. Den centrala riskkontrollen ansvarar även på ett övergripande plan för att finansiella instrument värderas korrekt. I ansvaret ligger även att tillse att ledningen har tillförlitliga

underlag om riskerna för att agera vid kritiska situationer. Vidare har Central riskkontroll ett funktionellt ansvar för den lokala riskkontrollen.

Chefen för Central riskkontroll rapporterar direkt till verkställande direktören. Information lämnas även löpande till CFO. Chefen för Central riskkontroll rapporterar regelbundet till styrelsens riskutskott och ersättningsutskott samt en gång årligen till styrelsen i sin helhet. Styrelsen hålls kontinuerligt informerad om väsentliga risker i banken. Central riskkontroll har också hand om bankens omfattande riskrapportering till tillsynsmyndigheter.

En mer utförlig beskrivning av bankens riskhantering och kontroll framgår i not K2 på sidorna 80–105 samt i bankens Pelare 3-rapport.

POLICYDOKUMENT

Nedan sammanfattas i korthet de policydokument som styrelsen i Handelsbanken beslutat om och som är ikraft vid utgivningen av denna årsredovisning.

Kreditpolicy

Kredit får endast beviljas om kredittagaren på goda grunder kan förväntas fullgöra förbindelsen. Krediter ska normalt vara betryggande säkerställda. Banken strävar efter att dess historiskt låga kreditförlustnivå i förhållande till andra banker ska bestå och därmed bidra till bankens lönsamhetsmål samt till att bibehålla en god ställning.

Policy för oberoende riskkontroll

Handelsbanken ska ha en riskkontroll som är oberoende i förhållande till de funktioner som ska kontrolleras. Riskkontroll ska utövas beträffande alla väsentliga risker i Handelsbanken.

Riskkontrollen ska dels kontrollera att alla större risker som banken exponeras för eller kan förväntas komma att exponeras för, identifieras och hanteras av berörda funktioner, dels övervaka och kontrollera företagets riskhantering. Riskkontrollen ska även kontrollera att varje affärsenhet övervakar samtliga för affärsenheten väsentliga risker på ett effektivt sätt. Den centrala riskkontrollfunktionen är underställd verkställande direktören.

Policy för operativa risker

Bankens tolerans för operativa risker är låg. Operativa risker kan exempelvis avse handläggningsfel eller störningar i IT-system. Operativa risker ska hanteras så att koncernens operativa förluster förblir små, både i jämförelse med tidigare inträffade förluster och med andra bankers förluster. Ansvaret för operativa risker är en integrerad del i chefsansvaret i hela koncernen.

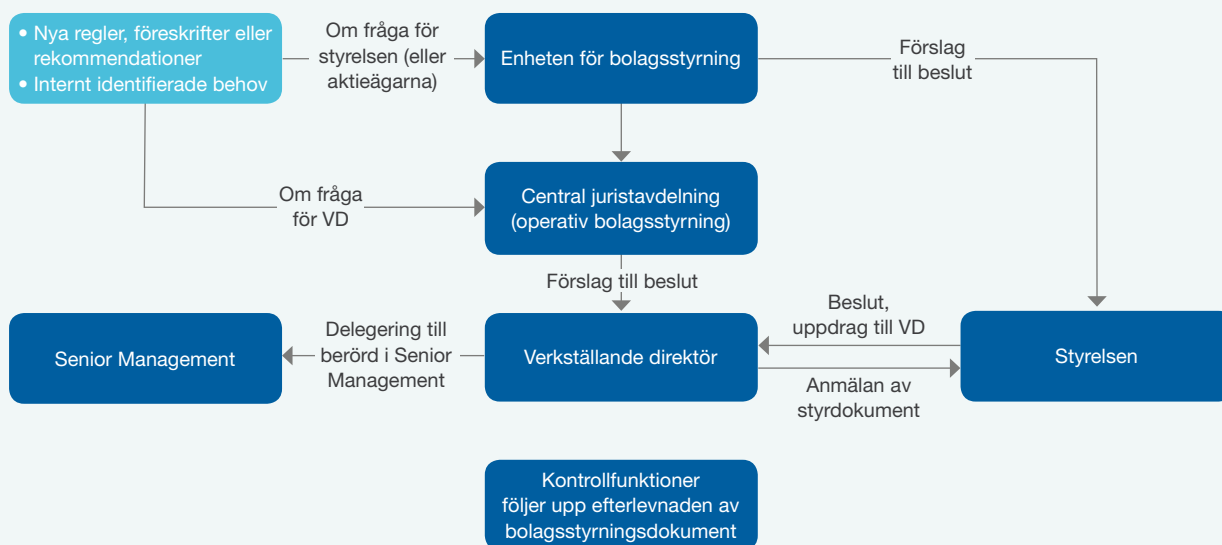
Kapitalpolicy

Syftet med kapitalpolicy är att säkerställa att koncernens kapitalförsörjning är betryggande. Koncernen ska vid var tid vara väl kapitaliserad i förhållande till riskerna, uppfylla av styrelsen fastställda mål och av tillsynsmyndigheter fastställda kapitalkrav även i situationer av finansiell stress (se riskavsnitt i not K2 på sidorna 80–105). Bankens kapitalstatus ska också stödja en fortsatt hög rating hos de viktigaste ratinginstituten.

Finanspolicy

Koncernens upplåning ska vara väl diversifierad avseende marknad, valuta och löptid. Banken ska under stressade förhållanden ha en tillräck-

Tillkomst och uppföljning av bolagsstyrningsdokument – en översikt

Bilden visar en översikt över processen för att ta fram och följa upp bolagsstyrningsdokument. Det kan vara extern påverkan, bland annat nya regelverk eller interna behov som leder till att en policy eller riktlinje behöver tas fram eller förändras. När det gäller policyer från styrelsen tar enheten för bolagsstyrning fram ett förslag till styrelsen som antar policyn. Vad gäller riktlinjer från verkställande direktören ansvarar Centrala juristavdelningen för att ta fram förslag som lämnas till verkställande direktören för beslut. Verkställande direktören ser till att policyer och riktlinjer implementeras och kan delegera den uppgiften till berörd i Senior Management. Bankens kontrollfunktioner har till uppgift att följa upp att dessa dokument efterlevs i organisationen.

lig likviditetsreserv för att under fastställda tidsperioder kunna fortsätta sin rörelse utan nyupplåning på de finansiella marknaderna.

Policy för finansiella risker

Med finansiella risker avses marknadsrisker och likviditetsrisker. Marknadsriskerna delas i sin tur in i ränterisker, aktiekursrisker, valutakursrisker och råvaruprisrisker. Finansiella risker ska normalt endast förekomma som ett naturligt led i kundaffärer, i samband med bankens finansiering och likviditetshandling och i dess roll som market maker. Styrelsen fastställer genom policyn mätmetoder för finansiella risker.

Informationspolicy

Bankens information ska vara korrekt, saklig och lättbegriplig. Den ska präglas av respekt för mottagaren och lämnas i rätt tid och på rätt sätt. Informationen ska stärka bankens varumärke och förtroende hos kunder, kapitalmarknaden och samhället i övrigt. Den information som lämnas till kapitalmarknaden ska vara korrekt, relevant, tydlig, aktuell och tillförlitlig samt i övrigt i enlighet med börsens regler. Offentliggörande av information ska ske så snart som möjligt och samtidigt till börsen, investerare, analytiker, nyhetsbyråer och övriga media. Vid presskonferenser bjuds normalt media och analytiker in samtidigt.

Policy för hållbarhet

Policyn fastställer inriktningen för hållbarhetsarbetet i koncernen med avseende på Handelsbankens förhållningssätt i väsentliga frågor som gäller relationen till kunder, koncernens

agerande som arbetsgivare och samhällsaktör samt förhållandet till ägare och investerare. Handelsbanken ska integrera finansiell, social och miljömässig hållbarhet i hela sin affärsverksamhet.

Handelsbankens framgångar är beroende av kunders, anställdas, ägares, myndigheters och andra intressenters förtroende för att koncernen agerar på ett ansvarsfullt sätt. För att detta förtroende ska upprätthållas är öppenhet kring koncernens hållbarhetsarbete en förutsättning.

Policyn är tillgänglig på handelsbanken.se/csr.

Policy för etik

Anställda i banken ska uppträda så att förtroendet för banken upprätthålls. All verksamhet i koncernen ska präglas av hög etisk standard. Ekonomisk rådgivning ska utgå från kundens behov. Intressekonflikter ska identifieras och handläggas på ett för berörda parter rimligt sätt. Vid tvekan om vad som är etiskt godtagbart ska frågan diskuteras med närmaste chef. Diskriminering på grund av exempelvis kön eller religion får inte förekomma. Policyn för etik beskriver också hur anställda som misstänks oegentligheter eller andra missförhållanden ska förfara, exempelvis med hjälp av Handelsbankens visselblåsarsystem (whistleblowing).

Policyn är tillgänglig på handelsbanken.se/csr.

Policy för hantering av intressekonflikter

Intressekonflikter är en naturlig del i en affärsdrivande verksamhet vilket innebär att denna typ av konflikter kan uppkomma inom koncernens verksamhetsområde. Det åligger varje enhetschef att löpande i sin verksamhet identi-

fiera potentiella intressekonflikter. Identifieras en intressekonflikt ska ansvarig enhetschef i första hand se till att kundens intressen inte påverkas negativt. Är det inte möjligt ska kunden informeras om intressekonflikten.

Policyn är tillgänglig på handelsbanken.se/csr.

Policy mot korruption

Genom policyn fastslås vikten av att förebygga och aldrig acceptera korruption, samt att alltid agera vid misstanke om korruption.

Anställda i koncernen ska i all sin verksamhet i koncernen och vid utförande av andra uppdrag uppträda så att förtroendet för Handelsbanken upprätthålls och därför inte medverka vid handlingar som kan innebära muta eller annan otillbörlig påverkan.

Policyn är tillgänglig på handelsbanken.se/csr.

Policy om ersättning och lämplighetsbedömning

Banken är i vissa länder part i kollektivavtal om generella anställningsvillkor under anställningstiden och om pensionsvillkor efter uppnådd pensionsålder. Ersättning för utfört arbete fastställs individuellt för varje medarbetare. Ersättning utgår normalt i form av fast lön, sedvanliga löneförändringar och avsättning till pension. Rörlig ersättning tillämpas med stor försiktighet för att inte påverka bankens riskprofil. Lön fastställs lokalt i enlighet med bankens decentraliserade arbetssätt och med beaktande av för banken bindande kollektivavtal. Ersättningssystemet granskas av compliance, oberoende riskkontroll samt personalavdelningen.

En mer utförlig beskrivning av ersättningsprinciper i Handelsbanken finns på sidan 59 och

detaljerade upplysningar om ersättningar i not K8 på sidorna 108–111.

Lämplighetsbedömningar vid val av styrelseledamöter till bankens dotterbolag utförs av Centrala personalavdelningen som även utför lämplighetsbedömning inför beslut om tillsättning av medlemmar i Senior Management och chef för internrevisionen.

Policy för pensioner

Pension är en del av den totala ersättningen till bankens medarbetare. Den totala ersättningen ska vara marknadsanpassad. Pensionsvillkoren i de länder där banken bedriver verksamhet ska vara konkurrenskraftiga samt anpassade efter lagstiftning och regelverk i enlighet med de förutsättningar som gäller för respektive land.

Policy för den interna revisionsverksamheten

Internrevisionen ska utvärdera koncernens effektivitet och ändamålsenlighet avseende processer för riskhantering, intern styrning och kontroll. Revisionen ska självständigt och oberoende granska koncernens verksamhet, redovisning och styrningsprocess, att väsentliga risker identifieras och hanteras tillfredsställande och att väsentlig finansiell information är tillförlitlig, korrekt och lämnas i tid med mera. Internrevision ska rapportera till styrelsen och dess revisionsutskott.

Policy för hantering och rapportering av händelser av väsentlig betydelse

Händelser av väsentlig betydelse ska rapporteras till Finansinspektionen. Här avses händelser som kan äventyra bankens eller dotterbolags stabilitet eller skyddet för kunders tillgångar.

Ingen sådan händelse inträffade under året.

Policy för bankens utnyttjande av externrevisorernas tjänster

Om de revisorer som valts på årsstämman anlitas för andra uppdrag än revision och därmed sammanhängande uppdrag, fordras att särskilda instruktioner från verkställande direktören följs. Dessutom ska det rapporteras till revisionsutskottet.

Denna policy beslutas av styrelsens revisionsutskott.

Policy för compliance (regelefterlevnad)

Compliance innebär efterlevnad av lagar, förordningar, myndigheters föreskrifter och interna regler samt god sed eller god standard. Compliancefunktionen ska med ett riskbaserat arbetssätt såväl stödja som kontrollera regel-

efterlevnad och rapporterar till styrelsen och dess riskutskott samt till verkställande direktören. Compliancefunktionen ska vara oberoende i förhållande till de funktioner som kontrolleras.

Policy för klagomålshantering

Kundansvarigt kontor ansvarar för att ta emot och hantera kundklagomål. Klagomål ska handläggas skyndsamt, seriöst och i dialog med kunden, med beaktande av gällande regler för det som klagomålet gäller.

Policy för anställdas värdepappers- och valutaaffärer

Policyn, som omfattar samtliga anställda i Handelsbankenkoncernen, både fast och tillfälligt anställda, närstående samt uppdragstagare, har till syfte att förhindra att någon som omfattas av policyn gör egna värdepappersaffärer som innebär marknadsmissbruk, missbruk av eller otillbörligt röjande av konfidentiell information enligt de regler som gäller för banken och anställda enligt gällande lagstiftning, myndighetsföreskrifter och frivilliga överenskommelser.

Redovisningspolicy

Policyn tillämpas på bankens redovisningsfunktion. Bankens räkenskaper ska upprättas i enlighet med bestämmelserna i bokföringslagen och god redovisningssed i Sverige. Koncernredovisningen upprättas i enlighet med IFRS, såsom de har antagits av EU, med de tillägg som följer av lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Moderbolagets årsredovisning upprättas i enlighet med ÅRKL och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Utländska verksamheter ska utöver koncernens regler även upprätta bokföring i enlighet med det regelverk som är tillämpligt i det land där de är bokföringsskyldiga.

Policy om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt iakttagande av internationella sanktioner

Policyn är baserad på lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt lagen om vissa internationella sanktioner. Banken ska inte medverka i affärer som misstänks ha en koppling till brottslig verksamhet eller som de anställda inte förstår innebörden av. Bankens arbetssätt utgår från kännedom om kunden, och förståelse för kundens verksamhet. Kundkännedom ska uppnås och vidmakthållas så länge kundförhållandet består. Banken ska bevaka och följa beslut och sanktioner enligt lagen om vissa internationella sanktioner.

ERSÄTTNINGSPRINCIPER I HANDELSBANKEN

Bankens principer för ersättningar till anställda har legat fast under lång tid. Handelsbanken har generellt en låg risktolerans och anser att fast ersättning bidrar till en sund verksamhet vilket därför ska tillämpas som huvudregel. Rörlig ersättning ska tillämpas med försiktighet och förekommer endast i mycket begränsad omfattning. Rörlig ersättning tillämpas inte för bankens ledning eller för någon anställd som fattar beslut om krediter eller limiter. Handelsbanken följer Finansinspektionens föreskrifter om ersättningsystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning vilka bland annat innehåller särskilda regler för anställda som erhåller rörlig ersättning och som bedöms ha en väsentlig inverkan på institutets riskprofil. Föreskriften omfattar även bestämmelser om uppskjuten ersättning. I ersättningsutskottets beredning och bedömning av styrelsens ersättningspolicy och bankens ersättningsystem deltar såväl chefer för berörda saksområden som ansvariga för riskkontroll och compliance.

Nedan följer en samlad redogörelse för bankens grundläggande principer för fast och rörlig ersättning. Övriga uppgifter om ersättning som banken lämnar i enlighet med gällande föreskrifter framgår av not K8 på sidorna 108–111. Där lämnas även uppgifter om belopp avseende löner, pensioner och andra förmåner samt lån till Executive Directors.

Grundläggande ersättningsprinciper

Banken är i Sverige och i vissa andra länder part i kollektivavtal om generella anställningsvillkor under anställningstiden och pensionsvillkor efter uppnådd pensionsålder.

Bankens lönepolitik syftar till att bankens konkurrenskraft och lönsamhet ska utvecklas positivt och att banken ska attrahera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare samt att säkerställa en väl fungerande kompetensutveckling och chefsförsörjning. En god lönsamhets- och produktivitet utveckling i banken skapar förutsättningar för en positiv löneutveckling för bankens medarbetare.

Banken har en långsiktig syn på medarbetarnas anställning. Ersättning för utfört arbete fastställs individuellt för varje medarbetare och utgår i form av fast kontant lön, sedvanliga löneförmåner och pension. Lönesättningen i Handelsbanken sker lokalt. Som huvudregel fastställs lönen lokalt i lönesamtal mellan medarbetaren och dennes chef. Denna ordning har tillämpats

med stor framgång under många år och innebär att chefer på alla nivåer regelbundet deltar i löneprocessen och tar ansvar för bankens lönepolitik och den egna enhetens personalkostnadsutveckling.

Lönen baseras på i förväg kända lönegrundande faktorer: arbetets art och svårighetsgrad, kompetens, prestationsförmåga och uppnådda arbetsresultat, ledarskap för de som har utvecklingsansvar för medarbetare, utbud och efterfrågan på marknaden och som bärare av bankens kultur.

Principen om enbart fast lön gäller för 98 procent av koncernens anställda och tillämpas undantagslöst för ledande befattningshavare, alla som beslutar i bankens kreditgivning och anställda inom bankens kontrollfunktioner.

Principer för ersättning till ledande befattningshavare

Aktieägarna beslutar på årsstämman om riktlinjer för ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare. Riktlinjerna tillämpas på verkställande direktören, vice verkställande direktörer, övriga Executive Directors och sådana styrelseledamöter i Handelsbanken som också är anställda i banken. Beträffande årsstämmans riktlinjer från 2015 hänvisas till avsnittet om Årsstämman 2015 på sidan 53.

Styrelsen beslutar om ersättning till de befattningshavare som omfattas av årsstämmans ersättningsriktlinjer (med undantag för de två styrelseledamöter som är anställda i Handelsbanken), tillsammans 23 personer (per den 31 december 2015). Styrelsen beslutar också om ersättning till de huvudansvariga för kontrollfunktionerna compliance, internrevision och riskkontroll.

I enlighet med årsstämmans riktlinjer utgår ersättning endast i form av fast lön och avsättning till pension samt sedvanliga förmåner som till exempel tjänstebil. Som en del av ersättningen kan Handelsbanken även tillhandahålla en tjänstebostad efter särskilt beslut från styrelsen. Rörlig ersättning förekommer inte. Det finns inte heller avtal om avgångsvederlag. Uppsägningstiden från befattningshavarens sida är högst sex månader och från Handelsbankens sida högst tolv månader, eller, om banken säger upp avtalet senare än fem år efter inträde i gruppen av ledande befattningshavare, högst 24 månader.

Enligt årsstämmans riktlinjer är pensionsålder normalt 65 år för nya befattningshavare. För befattningshavare som kvarstår i tjänst efter ordinarie pensionsålder gäller en ömsesidig uppsägningstid om högst sex månader.

Befattningshavarna erhåller tilldelning i Handelsbankens resultatandelssystem Oktogonen på samma villkor som alla andra anställda i banken och har även rätt att växla lön till pension på samma villkor som gäller för andra medarbetare. Ytterligare information om ersättning till ledande befattningshavare framgår i not K8 på sidorna 108–111. Arvoden från externa styrelseuppdrag för bankens räkning, ska betalas in till banken.

Inför årsstämman 2016 föreslår styrelsen riktlinjer för ersättningar och andra anställningsvillkor till ledande befattningshavare enligt följande. Riktlinjerna ska inte påverka sådan ersättning till ledande befattningshavare som bestämts tidigare.

- De samlade totala ersättningarna ska vara marknadsmässiga.
- Ersättning ges endast i form av fast lön, avsättning till pension och sedvanliga löneförmåner. Banken kan efter särskilt beslut av styrelsen, tillhandahålla tjänstebostad. Rörliga ersättningsformer som bonus eller tantiem förekommer inte.
- De ledande befattningshavarna omfattas, på samma villkor som alla medarbetare i banken, av resultatandelssystemet Oktogonen.
- Pensionsåldern är normalt 65 år. Pensionsförmånerna är förmånsbaserade, premiebaserade eller en kombination därav.
- Uppsägningstiden är från befattningshavarens sida sex (6) månader och från Handelsbankens sida högst tolv (12) månader. Om banken säger upp avtalet senare än fem (5) år efter inträde i gruppen ledande befattningshavare, utgör uppsägningstiden högst tjugofyra (24) månader. Härutöver utgår ingen avgångsersättning. Andra tider må följa av kollektivavtal eller arbetsrättsliga regler.
- Styrelsen ska ha rätt att undantagsvis frångå de fastställda riktlinjerna om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Dessa riktlinjer ska tillämpas på verkställande direktören, övriga Executive Directors och sådana centralstyrelseledamöter i Handelsbanken som också är anställda i banken.

Rörlig ersättning

I Handelsbanken beslutar styrelsen om ersättningspolicy. Ersättningspolicyens huvudprincip är att ersättning ska utgå som fast ersättning. Policyn medger dock att rörlig ersättning kan utgå men då fordras särskilt beslut från verkställande direktören. Styrelsen beslutar om det slutliga beloppets storlek.

Rörlig ersättning förekommer i mycket begränsad utsträckning och endast inom Handelsbanken Capital Markets och i det engelska dotterbolaget Heartwood. Rörlig ersättning tillämpas inte heller för bankens ledning eller för någon anställd som fattar beslut om krediter eller limiter. Medarbetare som själv eller tillsammans med andra har rätt att besluta om kredit-, marknads-, likviditets-, råvaru-, valuta- eller ränterisk och medarbetare som genom beslut om produktvillkor kan påverka bankens riskprofil, kan endast få fast ersättning.

Rörlig ersättning baseras på Handelsbankens modell för lönesättning och ska utformas så att den inte uppmuntrar till osunt risktagande och ryms inom bankens risktolerans. Det resultat som ligger till grund för rörlig ersättning belastas med faktiska kostnader för det kapital och den likviditet som verksamheten kräver.

Endast medarbetare inom enheter vars resultat byggs upp av provisioner eller sådana förmedlingsaffärer som sker utan risktagande för banken, kan få rörlig ersättning. Rörlig ersättning utgår endast kontant (med undantag för viss uppskjuten rörlig ersättning i Heartwood enligt nedan) och utbetalningen av rörlig ersättning om 100 000 kronor eller mer ska skjutas upp med minst 40 procent i minst tre år. Rörlig ersättning som uppgår till eller överstiger ersättning till någon Executive Director skjuts upp med 60 procent i fyra år. Uppskjuten ersättning kan bortfalla eller nedjusteras om det visar sig att förluster eller ökade risker och kostnader uppstår under uppskjutandeperioden eller i det fall utbetalning skulle bedömas oförsvarbar med hänsyn till bankens finansiella situation. I Heartwood placeras hälften av uppskjuten rörlig ersättning i Heartwood fonder. Utbetalning och äganderätten till rörlig ersättning tillfaller den berättigade först efter utgången av uppskjutandeperioden. Ingen medarbetare kan få en högre rörlig ersättning än 100 procent av sin fasta ersättning. Rörlig ersättning för 2015 motsvarar cirka en procent av den totala summan av löner och arvoden i koncernen.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Redogörelsen för Handelsbankens process för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen grundar sig på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Processen har utformats för att säkerställa att bankens principer för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs, samt att den finansiella rapporteringen är upprättad i överensstämmelse med lag, tillämpliga redovisningsstandarder och övriga krav på noterade bolag.

Kontrollmiljö

Det grundläggande för Handelsbankens interna kontroll av den finansiella rapporteringen är den kontrollmiljö som har beskrivits tidigare i bolagsstyrningsrapporten: organisationsstruktur, ansvarsfördelning, riktlinjer och styrande dokument.

Ytterligare en del av den interna kontrollprocessen är riskbedömningen – det vill säga identifiering och hantering av de risker som kan påverka den finansiella rapporteringen samt de kontrollaktiviteter som syftar till att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser.

Riskbedömning

En viktig del av bankens riskbedömning är de självvärderingar som årligen utförs på regionbanker, dotterbolag, centrala avdelningar och utländska enheter. Risker avseende den finansiella rapporteringen är en del av denna totalanalys.

I en självvärdering definieras vilka händelser som utgör potentiella risker för verksamheten och därefter uppskattas sannolikheten för och konsekvenserna av varje risk. Särskild hänsyn tas till risken för oegentligheter och risken för förlust eller förskingring av tillgångar. Med utgångspunkt från självvärderingen utformas en åtgärdsplan. Handelsbankens riskhantering i övrigt beskrivs i detalj i not K2 på sidorna 80–105 samt i bankens Pelare 3-rapport.

Kontrollaktiviteter

Olika kontrollaktiviteter finns inbyggda i hela processen för finansiell rapportering.

Centrala finans- och ekonomiavdelningen ansvarar för koncernredovisning och koncernbokslut samt för ekonomiska och administrativa styrsystem. I avdelningens ansvar ingår även koncernens likviditet, internbank, kapitalbas, skatteinanalys samt den koncerngemensamma myndighetsrapporteringen. Kapitalkraven beräknas dock av Central riskkontroll. Centrala finans- och ekonomiavdelningen ska vidare säkerställa att instruktioner av betydelse för den finansiella rapporteringen görs kända och tillgängliga för berörd personal. Riskkontrollen identifierar, kontrollerar och rapporterar risker för fel i bankens antaganden och bedömningar som ligger till grund för bankens finansiella rapportering.

Inom redovisnings- och controllerorganisationen sker fortlöpande avstämningar och kontroller av redovisade belopp samt analyser av resultat och balansräkningar.

De ekonomiansvariga på regionbanker, dotterbolag, centrala avdelningar och utländska enheter ansvarar för att kontrollaktiviteterna i den finansiella rapporteringen för deras respektive enheter är ändamålsenliga, det vill säga att de är utformade för att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser, samt att de står i överensstämmelse med interna riktlinjer och instruktioner. Vid varje kvartalsbokslut intygar enheterna att föreskrivna periodiska kontroller och avstämningar av konton har utförts.

Chefen för Central riskkontroll ansvarar för att inrätta och upprätthålla en värderingskommitté. Kommitténs roll är att stödja riskkontrollen, den centrala finans- och ekonomiavdelningen samt lokala risk- och ekonomifunktioner i beslutsfattande inom värderings- och redovisningsfrågor. Kommittén behandlar värdering av finansiella tillgångar och skulder, inklusive derivat som värderas till verkligt värde, samt finansiella garantier och avser såväl egna innehav som sådana som hålls för annans räkning. Kommittén ska säkerställa att värderingen följer externa regelverk, interna riktlinjer och gällande marknadspraxis.

En hög informationssäkerhet är en förutsättning för en god intern kontroll av den finansiella

rapporteringen. Därför finns regler och riktlinjer för att säkerställa tillgänglighet, riktighet, sekretess och spårbarhet i informationen i affärssystemen.

Som ett led i arbetet med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen har styrelsen inrättat ett revisionsutskott bestående av styrelsens ordförande samt tre styrelseledamöter. Utskottet behandlar kritiska redovisningsfrågor samt de finansiella rapporter som banken lämnar. Utskottet övervakar också effektiviteten i internkontrollen, internrevisionen och riskhanteringssystemen avseende den finansiella rapporteringen, se vidare under rubriken Utskottsarbete på sidan 54.

Information och kommunikation

Banken har informations- och kommunikationsvägar som syftar till att främja fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen. Koncernens övergripande redovisningsinstruktion och särskilda rutinbeskrivningar för bokslutsarbetet kommuniceras till berörda medarbetare via koncernens intranät. Det system som används för finansiell rapportering omfattar hela koncernen.

Uppföljning

Internrevision, Compliance och Central riskkontroll samt redovisnings- och controlleravdelningarna följer upp att interna policyer, instruktioner och andra styrdokument efterlevs. Uppföljningen sker på central nivå, men också på lokal nivå – inom regionbanker, dotterbolag, centrala avdelningar och utländska enheter. I den policy som styrelsen har fastställt för internrevisionen framgår att den ska granska den interna styrningen och kontrollen. Internrevisionen beskrivs närmare på sidan 56. Koncernens informations- och kommunikationsvägar följs upp kontinuerligt för att säkerställa att dessa är ändamålsenliga för den finansiella rapporteringen.

Styrelse

Namn	Pär Boman, ordförande	Fredrik Lundberg, vice ordförande	Jon Fredrik Baksaas, ledamot	Tommy Bylund, ledamot	Ole Johansson, ledamot
Invald år	2006	2002	2003	2000	2012
Född	1961	1951	1954	1959	1951
Nationalitet	Svensk	Svensk	Norsk	Svensk	Finsk
Befattning och uppdrag	Ordförande i Svenska Cellulosa AB SCA • Vice ordförande i AB Industrivärden • Ledamot i Skanska AB.	VD och koncernchef i L E Lundbergföretagen AB • Ordförande i Fastighets AB L E Lundberg, Holmen AB, Hufvudstaden AB, AB Industrivärden, Indutrade AB • Ledamot i L E Lundbergföretagen AB, Skanska AB.	Ordförande i GSM Association.	Bankdirektör i Handelsbanken • Ordförande i Stiftelsen Oktogonen • Ledamot i Ljudsals kommuns näringspolitiska stiftelse, Närhjus.	Ordförande i Aker Arctic Technology Inc, Hartwall Capital Oy Ab • Vice ordförande Konecranes Oyj Abp.
Bakgrund	2006–2015 VD och koncernchef i Handelsbanken • 2002–2005 Vice VD, chef för Handelsbanken Markets • 1998–2002 Vice VD, chef för Handelsbanken Danmark.	Verksam inom Lundbergs sedan 1977 • Koncernchef i L E Lundbergföretagen AB sedan 1981.	1989–2015 innehaft olika uppdrag inom Telenorkoncernen • Koncernchef 2002–2015 • Anställd i Aker AS (1988–1989), Stolt Nielsen Seaway AS (1985–1988) och Det Norske Veritas (1979–1985).	Anställd i Handelsbanken sedan 1980 • Kontorschef i Handelsbanken sedan 1992.	1975–2011 innehaft olika uppdrag inom Wärtsilä-(Metra) koncernen med ett avbrott för Valmet 1979–1981 • Koncernchef 2000–2011.
Utbildning	Ingenjör och ekonomexamen	Civilekonom och Civilingenjör, ekon dr hc och tekn dr hc	Civilekonom och PED från IMD	Gymnasieutbildning	Diplomekonom
Ersättning 2015 ¹	3 075 000 kr	1 232 500 kr	1 000 000 kr	0 kr	1 530 000 kr
Kreditkommitté Närvaro	Ordförande 13/13	13/13	Suppleant 0	13/13	13/13
Revisionsutskott Närvaro	4/6 ²	–	4/6 ²	–	5/6
Ersättningsutskott Närvaro	Ordförande 8/10 ²	–	–	–	8/10 ²
Riskutskott Närvaro	Ordförande 3/5 ²	–	3/5 ²	–	5/5
Styrelsemöten Närvaro	Ordförande 10/10	10/10	8/10	10/10	10/10
Egna och närståendes aktieinnehav	43 295, varav 20 795 i indirekt innehav ³ .	242 010 037, varav 193 985 037 innehas av AB Industrivärden.	0	63 209, varav 63 209 i indirekt innehav ² . Konvertibler till nominellt belopp: 2011: 1 131 799 kr 2014: 1 188 742 kr	45 955
Beroende/oberoende	Ej oberoende i förhållande till banken och bankledningen (tidigare VD). Ej oberoende i förhållande till större aktieägare (vice ordförande i AB Industrivärden).	Oberoende i förhållande till banken och bankledningen. Ej oberoende i förhållande till större aktieägare (ordförande i AB Industrivärden).	Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.	Ej oberoende i förhållande till banken och bankledningen (anställd). Ej oberoende i förhållande till större aktieägare (ordförande i Stiftelsen Oktogonen).	Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.

¹ Under perioden januari 2015 fram till årsstämman i mars 2015 var Jan Johansson och Sverker Martin-Löf ledamöter i styrelsen. Vidare var under perioden januari 2015 till och med april 2015 Anders Nyrén ledamot i styrelsen, varav under perioden januari–mars även ordförande. Deras ersättning för detta samt för arbete i styrelsens utskott var som följer: Jan Johansson 187 500 kronor, Sverker Martin-Löf 356 250 kronor och Anders Nyrén 1 125 833 kronor. Pär Boman var anställd i Handelsbanken fram till årsstämman i mars 2015 och erhöll under sin anställningstid inte någon styrelseersättning. Summan av ersättningar till styrelsen uppgick 2015 till 10 548 333 kronor.

² Ledamot i styrelsen/utskottet från mars 2015.

³ Indirekt innehav av aktier i Handelsbanken via vinstandelsstiftelsen Oktogonen.

Namn	Lise Kaae, ledamot	Bente Rathe, ledamot	Charlotte Skog, ledamot	Frank Vang-Jensen, ledamot
Invald år	2015	2004	2012	2015
Född	1969	1954	1964	1967
Nationalitet	Dansk	Norsk	Svensk	Dansk
Befattning och uppdrag	Finansdirektör i Bestseller A/S • Ledamot i Normal A/S, Whiteway A/S och olika bolag inom Bestsellerkoncernen.	Ordförande i Ecohz AS och Cenium AS (båda bolagen är dotterbolag till Home Invest AS) • Ledamot i Polaris Media ASA, SallMar ASA, Home Invest AS och dess dotterbolag Nordic Choice Hospitality Group AS.	Banktjänsteman i Handelsbanken • Ledamot i Finansförbundet, Stiftelsen Oktogonen, Finansliv Sverige AB.	VD och koncernchef i Handelsbanken • Inga andra uppdrag.
Bakgrund	1992–2008 PricewaterhouseCoopers.	1999–2002 Vice koncernchef Gjensidige NOR (VD livbolaget, ordförande Fond- och Kapitalförvaltningsbolaget) • 1996–1999 VD Gjensidige Bank AS • 1993–1996 VD Elcon Finans AS • 1991–1993 Vice VD Forenede Forsikring • 1989–1991 Ekonomidirektör Forenede Forsikring • 1977–1989 Kredit- och ekonomichef E.A. Smith AS.	Anställd i Handelsbanken sedan 1989.	2014–2015 Vice VD, chef för Handelsbanken Sverige • 2007–2014 Vice VD, chef för Handelsbanken Danmark • 2006–2007 VD för Stads-hypotek AB • Anställd i Handelsbanken sedan 1998.
Utbildning	Auktoriserad revisor	Civilekonom och MBA	Ekonomiskt gymnasium	HD Finansiering & Kredit, HD Organisation & Ledning
Ersättning 2015 ¹	480 000 kr	1 561 250 kr	0 kr	0 kr
Kreditkommitté Närvaro	–	13/13	Suppleant 1/13	9/13 ²
Revisionsutskott Närvaro	–	Ordförande 4/6 ²	–	–
Ersättningsutskott Närvaro	–	10/10	–	–
Riskutskott Närvaro	–	5/5	–	–
Styrelsemöten Närvaro	7/10 ²	10/10	10/10	7/10 ²
Egna och närståendes aktieinnehav	0	3 990	22 232, varav 22 232 i indirekt innehav ³ . Konvertibler till nominellt belopp: 2011: 242 722 kr 2014: 251 744 kr	28 530, varav 6 530 i indirekt innehav ³ . Konvertibler till nominellt belopp: 2014: 5 000 000 kr
Beroende/oberoende	Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.	Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.	Ej oberoende i förhållande till banken och bankledningen (anställd). Ej oberoende i förhållande till större aktieägare (ledamot i Stiftelsen Oktogonen).	Ej oberoende i förhållande till banken och bankledningen (VD). Oberoende i förhållande till större aktieägare.

Styrelsens sekreterare och bolagsstyrning

Klas Tollstadius

Styrelsens sekreterare och bolagsstyrning • Född 1954 • Anställd i Handelsbanken 1991 • Aktieinnehav* 20 895, varav 20 895 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 3 327 257 kr, 2014: 5 617 510 kr

* Direkt innehav av aktier och konvertibler avser såväl eget som närståendes innehav.

** Indirekt innehav av aktier i Handelsbanken via vinstandelsstiftelsen Oktogonen.

³ Se not K38.

Senior Management

samt Audit och Whistleblowing Function

Group Functions Executives

Per Beckman^{1,2}

Credits • Född 1962 • Anställd 1993 • Aktieinnehav* 10 895, varav 10 895 i indirekt innehav**
• Konvertibler³: 2011: 5 545 428 kr, 2014: 5 617 510 kr

Yonnie Bergqvist¹

Central Head Office • Född 1961 • Anställd 1979 • Aktieinnehav* 59 927, varav 59 516 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 5 000 000 kr, 2014: 5 617 510 kr

Katarina Berner Frösödal^{1,2}

Sustainability • Född 1956 • Anställd 1979 • Aktieinnehav* 68 155, varav 68 155 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 5 545 428 kr, 2014: 5 617 510 kr

Klas Bornälv

Infrastructure • Född 1971 • Anställd 1997 • Aktieinnehav* 10 665, varav 10 665 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 886 357 kr, 2014: 1 188 742 kr

Maria Hedin^{1,2}

CRO • Född 1964 • Anställd 2010 • Aktieinnehav* 3 085, varav 2 839 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 155 454 kr, 2014: 5 176 431 kr

Jan Häggström

Economic Research • Född 1949 • Anställd 1988 • Aktieinnehav* 25 683, varav 25 683 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 3 763 599 kr, 2014: 5 617 510 kr

Joakim Jansson^{1,2}

Business Support Capital Markets • Född 1976 • Anställd 2006 • Aktieinnehav* 5 041, varav 5 041 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 1 188 742 kr

Anders H Johansson¹

Central Head Office • Född 1955 • Anställd 1999 • Aktieinnehav* 9 246, varav 9 246 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 5 545 428 kr, 2014: 5 617 510 kr

Johan Lagerström^{1,2}

Communications • Född 1961 • Anställd 2002 • Aktieinnehav* 8 555, varav 7 367 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 3 763 599 kr, 2014: 5 617 510 kr

Rolf Marquardt²

Compliance • Född 1964 • Anställd 2002 • Aktieinnehav* 7 585, varav 7 585 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 886 357 kr, 2014: 1 188 742 kr

Agneta Lijja^{1,2}

CIO • Född 1961 • Anställd 1985 • Aktieinnehav* 39 463, varav 39 463 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 3 763 599 kr, 2014: 5 617 510 kr

Claes Norlén^{1,2}

Central Head Office • Född 1955 • Anställd 1978 • Aktieinnehav* 4 582, varav 2 839 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 4 654 514 kr, 2014: 5 441 079 kr

Juha Rantamaa

IT Operations & Development • Född 1964 • Anställd 2011 • Aktieinnehav* 8 881, varav 8 881 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 242 722 kr, 2014: 1 188 742 kr

Ulf Riese^{1,2}

CFO • Född 1959 • Anställd 1983 • Aktieinnehav* 142 025, varav 49 811 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 5 545 428 kr, 2014: 5 617 510 kr

Frank Vang-Jensen^{1,2}

President och Group Chief Executive • Född 1967 • Anställd 1998 • Aktieinnehav* 28 530, varav 6 530 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: –, 2014: 5 000 000 kr

Martin Wasteson²

Legal • Född 1971 • Anställd 2012 • Aktieinnehav* 1 060, varav 1 060 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: –, 2014: –

Anders Öhman^{1,2}

HR • Född 1955 • Anställd 2009 • Aktieinnehav* 8 604, varav 8 604 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 1 188 742 kr

Oberoende av Senior Management – Audit och Whistleblowing Function

Tord Jonerot

Audit • Född 1958 • Anställd 1990 • Aktieinnehav* 21 855, varav 21 855 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 4 654 514 kr, 2014: 5 617 510 kr

Group Business Executives

Nina Arkilahti¹

CEO Finland • Född 1967 • Anställd 1995 • Aktieinnehav* 18 104, varav 10 907 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 4 000 000 kr, 2014: 5 617 510 kr

Anders Bouvin^{1,2}

CEO UK • Född 1958 • Anställd 1985 • Aktieinnehav* 40 247, varav 40 247 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 5 788 150 kr, 2014: 5 869 254 kr

Michael Broom

South West Great Britain • Född 1959 • Anställd 2009 • Aktieinnehav* 736, varav 736 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 5 769 602 kr

Per Elcar¹

Markets & Asset Management • Född 1962 • Anställd 2002 • Aktieinnehav* 6 985, varav 6 985 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 1 188 742 kr

Magnus Ericson

Northern Sweden • Född 1968 • Anställd 1988 • Aktieinnehav* 19 611, varav 19 311 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 1 188 742 kr

Michael Green^{1,2}

CEO Sweden • Född 1966 • Anställd 1994 • Aktieinnehav* 14 529, varav 14 529 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 5 545 428 kr, 2014: 5 617 510 kr

John Hodson

Southern Great Britain • Född 1961 • Anställd 2007 • Aktieinnehav* 1 337, varav 1 337 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 1 340 957 kr

Katarina Ljungqvist

Western Sweden • Född 1965 • Anställd 1989 • Aktieinnehav* 22 785, varav 22 785 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 5 617 510 kr

Simon Lodge

North East Great Britain • Född 1958 • Anställd 2004 • Aktieinnehav* 2 791, varav 2 791 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 4 654 514 kr, 2014: 5 769 602 kr

Nick Lowe

Central Great Britain • Född 1958 • Anställd 2007 • Aktieinnehav* 1 278, varav 1 278 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 5 152 092 kr

Lars Moesgaard¹

CEO Denmark • Född 1968 • Anställd 1988 • Aktieinnehav* 7 408, varav 5 965 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 1 188 742 kr

Stefan Nilsson

Eastern Sweden • Född 1957 • Anställd 1980 • Aktieinnehav* 63 085, varav 63 085 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 5 617 510 kr

John Parker

Northern Great Britain • Född 1955 • Anställd 2006 • Aktieinnehav* 1 708, varav 1 708 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 5 769 607 kr

Louise Sander

Pension & Life • Född 1969 • Anställd 2013 • Aktieinnehav* 721, varav 571 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: –, 2014: 1 188 742 kr

Göran Stille

Southern Sweden • Född 1966 • Anställd 1987 • Aktieinnehav* 10 895, varav 10 895 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 4 654 514 kr, 2014: 5 617 510 kr

Mikael Sørensen¹

CEO Netherlands • Född 1966 • Anställd 1994 • Aktieinnehav* 6 106, varav 6 106 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 131 799 kr, 2014: 5 617 510 kr

Ulrica Stolt Kirkegaard

Stadshypotek • Född 1968 • Anställd 1994 • Aktieinnehav* 13 768, varav 13 245 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 1 374 521 kr, 2014: 5 251 744 kr

Dag Tjernsmo¹

CEO Norway • Född 1962 • Anställd 1988 • Aktieinnehav* 13 327, varav 13 327 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 4 000 000 kr, 2014: 5 441 079 kr

Pontus Åhlund

Central Sweden • Född 1963 • Anställd 1983 • Aktieinnehav* 36 392, varav 33 392 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 3 763 599 kr, 2014: 5 617 510 kr

Carina Åkerström

Stockholm Sweden • Född 1962 • Anställd 1986 • Aktieinnehav* 23 038, varav 23 038 i indirekt innehav** • Konvertibler³: 2011: 5 545 428 kr, 2014: 5 617 510 kr

¹ Executive Directors: Omfattas av ersättningsriktlinjer i enlighet med Aktiebolagslagen.

² Corporate Committee: Grupp av personer som koordinerar koncerngemensamma frågor och bereder ärenden att beslutas av styrelsen i enlighet med svenska regler.

* Direkt innehav av aktier och konvertibler avser såväl eget som närståendes innehav.

** Indirekt innehav av aktier i Handelsbanken via vinstandelsstiftelsen Oktogonen.

³ Se not K38.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Svenska Handelsbanken AB (publ)
Org nr 502007-7862

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Svenska Handelsbanken AB (publ) för år 2015. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 7–191.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Bankens interna revisionsavdelning har under året löpande granskat den interna kontrollen och räkenskaperna. Rapporter häröver har tillställts oss.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Svenska Handelsbanken AB (publ) för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 18 februari 2016

KPMG AB
Anders Bäckström
Auktoriserad revisor

Ernst & Young AB
Jesper Nilsson
Auktoriserad revisor

